

Î N C H E I E R E

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Soltan Igor împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului cu privire la sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Serviciul Vamal al Republicii Moldova și a fost casată hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii reclamantului Soltan Igor împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului cu privire la sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 18 mai 2016, Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al RM cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a fost angajat în organele vamale din anul 2005 ,unde a activat în diferite funcții până la 20 aprilie 2016.

Reclamantul a mai afirmat că, la 10 martie 2016, aproximativ la ora 15:30, în timpul serviciului, la postul vamal Larga-Kelmenet auto, la pista de intrare în RM, s-a prezentat autocamionul de model XXXXXX, cu număr de înmatriculare XXXXXX, la volanul căruia se afla Prașca Dumitru, cu 6 pasageri, care au declarat verbal mărfuri de larg consum, pentru necesități personale în valoare de până la 300 Euro fiecare (praf de spălat, covoare, cadă de baie, produse alimentare, semințe de legume, tigaie, termos, mixer, pampers, anvelope auto, albituri, șlapi, zdrobitoare electrică, jaluzele, mașina de tocat carne manuală, plită electrică). Astfel, pentru a

identifica, care marfă și cui îi aparține, Soltan Igor a înmânat pasagerilor declarații vamale de tip DV-6 pentru completare.

După ce pasagerii au completat declarațiile vamale, reclamantul le-a autentificat cu ștampila personală, a consultat prețurile orientative de pe piața Ucrainei pe internet și a ajuns la concluzia că marfa pasagerilor se încadrează în limita valorică și cantitativă prevăzută de legislația în vigoare a RM, astfel le-a permis intrarea în RM.

Reclamantul a indicat că, în jurul orei 17:30, automobilul sus menționat a intrat în postul vamal, fiind supravegheat de echipa mobilă a Serviciului Vamal SEM „Nord” și colaboratorii secției investigații operative SIO „Nord”, pentru verificare detaliată. În urma verificării camionului în cauză, colaboratorii SEM „Nord” și SIO „Nord” au decis să rețină marfa pentru stabilirea valorii în vamă.

A mai indicat că, la 11 martie 2016 a depus pe numele Șefului Biroului Vamal Briceni un raport de informare despre situația creată, descrisă mai sus, la care a anexat copiile declarațiilor vamale de tip DV-6, a celor cinci pasageri și a șoferului.

A relatat că peste câteva zile, reclamantul Soltan Igor a fost invitat pentru audieri la Biroul Vamal Briceni, de către colaboratorii Direcției Securitate Internă a Serviciului Vamal al RM. Ulterior a fost emis ordinul Serviciului Vamal al RM nr. 398-p din 20 aprilie 2016 și în conformitate cu art. 26 lit. g) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, Soltan Igor, fiind sancționat disciplinar, cu eliberarea din serviciu.

Reclamantul Soltan Igor consideră ilegal ordinul Serviciului Vamal al RM nr. 398-p din 20 aprilie 2016, ori, acesta contravine cerințelor art. 210 alin. (1) Codul Muncii, care prevede că sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu: a) temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii; b) termenul în care sancțiunea poate fi contestată; c) organul în care sancțiunea poate fi contestată. Însă, ordinul contestat nu conține nici temeiurile de fapt ale aplicării sancțiunii, nici termenul în care sancțiunea poate fi contestată și nici organul în care sancțiunea poate fi contestată, fiind astfel încălcată o normă imperativă a legii.

A mai afirmat reclamantul că, ordinul contestat, în partea stabilirii arbitrării a sancțiunilor disciplinare colaboratorilor vamali pentru una și aceeași abatere disciplinară, încalcă prevederile art. 8 alin. (1) Codul muncii, care stabilește că, în cadrul raporturilor de muncă acționează principiul egalității în drepturi a tuturor salariaților.

Reclamantul a indicat că, acțiunile sale nu constituie o abatere disciplinară și că nu a încălcat disciplina muncii.

La fel, reclamantul a relevat că, a fost eliberat din serviciu în lipsa acordului comitetului sindical.

Totodată, reclamantul a invocat că este căsătorit și are la întreținere doi copii minori, iar lipsirea sa de locul de muncă, constituie o lipsire a familiei acestuia, de un venit lunar, pe care reclamantul îl avea sub formă de salariu, premii și sporuri.

Astfel, a susținut că acțiunile ilegale ale angajatorului, prin care reclamantul este lipsit de surse de întreținere, i-au provocat o stare de stres, de neliniște și incertitudine. Prin urmare, a considerat că este în drept să solicite repararea prejudiciului moral, care, potrivit art. 90 alin. (3) Codul Muncii nu poate fi mai mic decât un salariu mediu lunar.

La data de 21 decembrie 2016, reclamantul Soltan Igor, prin intermediul avocatului Posturusu Nicole, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat anularea ordinului Serviciului Vamal al RM nr. 398-p din 20 aprilie 2016, cu privire la sancționarea dlui Soltan Igor, restabilirea în funcția anterior deținută de inspectorul principal al Postului vamal Criva 1 (PVFI, rutier) Biroul Vamal Briceni, repararea prejudiciului moral în mărime de 3 salarii medii lunare și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, cererea de chemare în judecată înaintată de Soltan Igor a fost admisă parțial, a fost declarat nul ordinul Serviciului Vamal al RM nr. 398-p din 20 aprilie 2016, restabilit Soltan Igor în funcția de inspector principal al Postului Vamal Criva 1, Biroul Vamal Briceni. A fost încasat din contul Serviciului Vamal al RM suma de 6 000 lei, în contul reparării prejudiciului moral și 4 000 lei pentru cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretențiile reclamantului au fost respinse ca neîntemeiate.

Invocând ilegalitatea hotărârii primei instanțe, la 30 decembrie 2016, Serviciul Vamal al RM a declarat apel, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, a fost admisă cererea de apel declarată de Serviciul Vamal al RM și a fost casată hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri, de respingere a acțiunii reclamantului Soltan Igor împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului cu privire la sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică, ca neîntemeiată.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, Soltan Igor nu neagă faptele menționate de angajator, însă susține că acest fapt nu constituie o abatere disciplinară, or, reclamantul nu a încălcat disciplina muncii. Instanța de apel a considerat neîntemeiate alegațiile reclamantului-intimat în acest sens, deoarece încălcarea, pentru care acesta a fost sancționat disciplinar, prin ordinul Serviciului Vamal al RM nr. 398-p din 20 aprilie 2016, corect au fost calificate de organul vamal ca abatere disciplinară. Încălcările constatate se încadrează în prevederile art. 46 lit. a) și lit. h) din Legea nr.1150-XIV din 20.07.2000 serviciului în organele

vamale, care stabilește că, drept încălcare gravă a disciplinei de serviciu în organul vamal sunt recunoscute următoarele acțiuni ale colaboratorului vamal: a) acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale dacă aceste acțiuni nu atrag răspundere penală; h) stabilirea incorectă a valorii în vamă a mărfurilor prin care s-a prejudiciat grav statul, iar art. 15 alin. (1) lit. a), c), i) din legea menționată prevede obligativitatea inspectorului vamal să asigure respectarea legislației în vigoare, să execute ordinele, dispozițiile șefului organului vamal și să efectueze un controlul vamal corespunzător acționând în scopul combaterii fraudei, a corupției, a traficului ilicit de mărfuri și de bunuri și a altor acțiuni ilicite.

Totodată, instanța de apel a indicat că nu pot fi reținute ca întemeiate nici afirmațiile reclamantului-intimat, precum că, contrar cerințelor art. 87 alin. (1) Codul Muncii, Serviciul Vamal al RM nu a solicitat în prealabil acordul organului sindical la eliberarea acestuia din serviciu, or, din informația care se regăsește în materialele cauzei, o atare solicitare a fost făcută, la care Comitetul sindical al Biroului Vamal Briceni și-a expus opinia, prin hotărârea din 12 aprilie 2015, pledând pentru aplicarea lui Soltan Igor a unei sancțiuni mai puțin severe.

Succesiv, instanța de apel a relevat că, norma legală enunțată supra nu prevede obligativitatea acordului organului sindical la concedierea salariatului în atare caz, ci doar consultarea prealabilă a organului sindical.

Cu referire la argumentele lui Soltan Igor, precum că sancțiunea aplicată este prea severă și că pentru abateri similare comise de alți colaboratori ai organelor vamale, au fost aplicate sancțiuni mai blânde, instanța de apel a reținut că această chestiune ține de oportunitate, iar, potrivit art. 26 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ, instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative, care au stat la baza emiterii acestuia.

La fel, instanța de apel a considerat ordinul Serviciului Vamal al RM nr. 398-p din 20 aprilie 2016, prin care reclamantul Soltan Igor, a fost sancționat disciplinar cu eliberare din serviciu în organul vamal, legal, ca fiind emis de un organ competent, conform legii și procedurii stabilite, neconstatând la caz nici unul din temeiurile expres prevăzute de art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, care ar impune ilegalitatea și anularea acestui ordin.

La 02 ianuarie 2018, Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru, a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, prin care a solicitat casarea acesteia, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016.

În motivarea recursului, recurentul Soltan Igor a menționat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, invocând drept temei al recursului art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, deoarece la emiterea deciziei contestate, instanța

de apel a neglijat faptul că în acțiunile lui Soltan Igor, nu există o abatere disciplinară și că acesta nu a încălcat disciplina muncii, respectiv a interpretat acest aspect într-un mod arbitrar și eronat.

Astfel, a invocat că instanța de apel a considerat drept nefondate argumentele invocate cu privire la faptul că în acțiunile lui Soltan Igor, nu există o abatere disciplinară și că nu a încălcat disciplina muncii, fiind reținută doar poziția apelantului Serviciul Vamal al RM, precum că acțiunile intimatului Soltan Igor reprezintă o abatere disciplinară și se încadrează în prevederile art. 46 lit. a) și lit. h) din Legea nr.1150-XIV din 20.07.2000 serviciului în organele vamale.

În acest sens, recurentul Soltan Igor a indicat că abaterea disciplinară, ca orice nerespectare a obligațiilor, este o faptă, acțiune sau inacțiune, prejudiciabilă, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă juridică, adică disciplinară. Astfel, pornind de la această definiție, a dedus că pentru aplicarea sancțiunii disciplinare este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții indispensabile și anume: obiectul, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă.

Astfel, a invocat că în speță, se întrunesc doar 3 din cele 4 condiții indispensabile pentru aplicarea sancțiunii disciplinare, și anume obiectul, latura obiectivă, subiectul, însă elementul - latura subiectivă lipsește. Or, în cursul judecării cauzei nu s-a stabilit că Soltan Igor a facilitat cu intenție trecerea ilicită a mărfurilor individualizate în anexa nr. 1, nr. 2 și nr. 3 la procesul-verbal nr. 33 din 10 martie 2016, în sumă totală de peste 85 231 lei.

Mai mult, recurentul a menționat că ordinul contestat, încalcă prevederile art. 8 alin. (1) Codul Muncii, care dispune că în cadrul raporturilor de muncă acționează principiul egalității în drepturi a salariaților, astfel, indicând că în situații similare unii angajați au fost sancționați, doar cu sancțiune disciplinară sub formă de muștrare.

De asemenea, recurentul a menționat că instanța de apel a neglijat o altă încălcare admisă de către Serviciul Vamal al RM, la emiterea ordinului din 20 aprilie 2016, și anume faptul că ordinul contestat nu corespunde rigorilor art. 210 Codul muncii. Prin urmare, a specificat că Serviciul Vamal al RM nu a indicat în ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare, termenul în care acesta poate fi contestat, fapt ce contravine art. 210 alin. (1) Codul Muncii, care statuează că sancțiunea disciplinară se aplică prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), în care se indică în mod obligatoriu temeiurile de fapt și de drept ale aplicării sancțiunii, termenul în care sancțiunea poate și contestată, organul în care sancțiunea poate fi contestată. Însă, a invocat că în ordinul contestat este indicat în mod general precum că sancțiunea poate fi contestată în ordinea stabilită de legislație, mențione, care nu poate fi reținută de o instanță judecătorească drept circumstanță, ce ar confirma respectarea de către angajator a normei din art. 210 Codul Muncii.

La fel, recurentul consideră că instanța de apel a neglijat încălcarea admisă de către Serviciul Vamal al RM, la emiterea ordinului din 20 aprilie 2016 și anume faptul că ordinul contestat, a fost emis contrar prevederilor art. 87 alin. (1) Codul Muncii. A indicat că instanța de apel eronat a calificat procesul - verbal nr. 05/2016 al ședinței comitetului sindical al Biroului Vamal Briceni, prin care comitetul sindical și-a expus opinia și a venit cu propunerea către conducerea Serviciului Vamal al RM, de a examina posibilitatea aplicării unei sancțiuni disciplinare mai puțin severe lui Soltan Igor, ca acord preliminar scris al organului sindical la concedierea salariaților membri de sindicat.

Recurentul Soltan Igor a mai invocat și prevederile art. 209 Codul Muncii, potrivit căruia, sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.

Din materialele cauzei rezultă că, prin ordinul Serviciului Vamal nr. 398-p din 20 aprilie 2016, inspectorului principal al Postului Vamal Criva 1, Biroul Vamal Briceni, Soltan Igor, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară - eliberarea din serviciu, necitând la faptul că termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare față de Soltan Igor, a început să curgă la 11 martie 2016, data când despre acest fapt a cunoscut șeful Biroului Vamal Briceni, însă actul a fost emis mai târziu, după expirarea termenului de o lună stipulat expres de norma legală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, a fost expediată participanților la proces la 31 octombrie 2017, prin scrisoarea de expediere nr. 15274-4 (f.d. 172), însă, la materialele cauzei lipsesc careva probe, cu privire la data recepționării de către recurentul Soltan Igor, a deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de către Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru, la data de 02 ianuarie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd

exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017 nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Însă, din recursul declarat de către Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru,

nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

A considera inadmisibil recursul declarat de Soltan Igor, prin intermediul avocatului Balan Petru, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Soltan Igor împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan